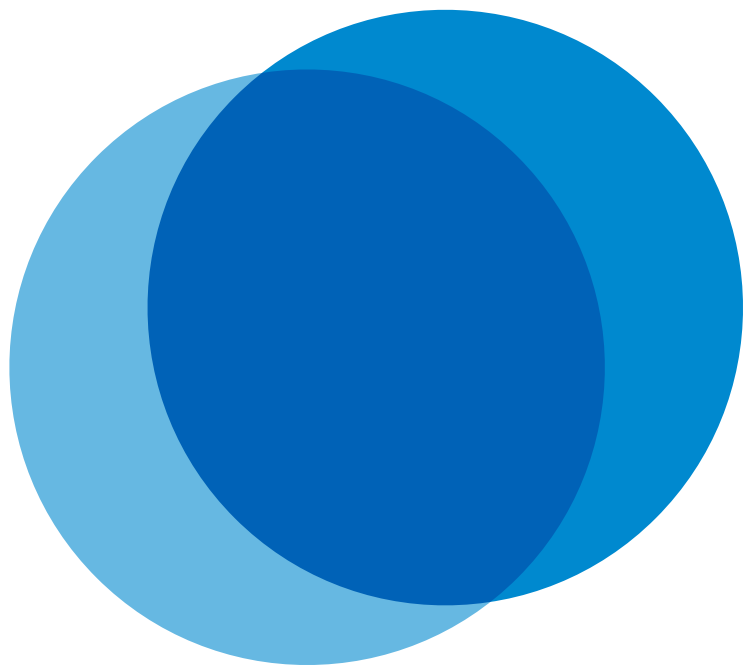

Március
19–20–21.
2020

R. Strauss
Sibelius, Mahler
Kopatchinskaja
Fischer

Műsor

Patricia Kopatchinskaja, hegedű
Vezényel: Fischer Iván

R. Strauss

A rózsalovag – 1. keringőssorozat, TrV 227c (12')

Sibelius

d-moll hegedűverseny, Op. 47 (35')

(I. Allegro moderato, II. Adagio di molto,
III. Allegro, ma non tanto)

szünet

Mahler

Adagio a 10. (Fisz-dúr) szimfóniából (22')

R. Strauss

Till Eulenspiegel vidám csínyjei, Op. 28 (20')

A művekről

Richard Strauss

A rózsalovag – 1. keringősorozat, TrV 227c

Ha Richard Wagner a tánc apoteózisának nevezte Beethoven végtelen ritmikai gazdagságú 7. szimfóniáját, Richard Strauss 1911-ben bemutatót, érzékiségtől átfűtött Rózsalovagja bátran tekinthető a keringő apoteózisának. Még akkor is, ha a szerző vállalta az anakronizmus vádját, hiszen ez a tánc csak a 19. században vált divatossá, miközben a cselekmény Mária Terézia Bécsében játszódik.

Ez az opera lett Strauss legsikeresebb műve, így bő harminc évvel később ezt vette elő, amikor zsidó származása miatt Londonba emigrált barátja, Ernst Roth koncerten előadható darabot kért tőle. Strauss idős emberként, pár hónappal nyolcvanadik születésnapja után, 1944 novemberében fejezte be a Rózsalovag 1. és 2. felvonásának zenéiből összeállított, általa Bevezetés és keringőnek nevezett darabot. „Ez az én búcsúm ettől a szép világtól” – írta egy levelében. Roth 1946 nyarán Londonban fesztivált rendezett a zeneszerző tiszteletére – kezdeményezését nem kis tiltakozás övezte –, itt hangzott el a Rózsalovag 1. keringőfűzése.

Érdekességek A keringősorozatot 1946. augusztus 4-én mutatták be Londonban Erich Leinsdorf vezényletével; a Fesztiválzenekar legutóbb 2008. július 3-án Wiesbadenben játszotta, Fischer Iván vezényletével.

Mi történt 1946-ban? elhangzott Winston Churchill fultoni beszéde az Európa két fele közé ereszkedő vasfüggönyről / Salvador Dalí spanyol festő megfestette Szent Antal megkísértése című képét / David Ojsztrah és Lev Oborin bemutatta Szergej Prokofjev 1. hegedűszonátáját

Jean Sibelius

d-moll hegedűverseny, Op. 47

Jean Sibelius (1865–1957) életének első korszakát a finn folklór és történelmi témák ihlette művek jellemzik, az 1903-tól számított második periódust pedig klasszikus európai műfajokhoz kapcsolódó, szélesebb közönségrétegeket megszólító alkotások. Utóbbi emblematis darabja az 1905-ben, Richard Strauss vezényletével bemutatott hegedűverseny, amelynek megírásával nem kis kockázatot vállalt, hiszen akkor már a repertoár olyan klasszikusai hódítottak Európa koncerttermeiben, mint Mendelssohn, Csajkovszkij, Brahms, Goldmark és Glazunov hegedűversenyei. Sibeliusnak azonban sikerült a lehetetlen: egyedi hangú művet komponált, amely háromtétélességével a hagyományokat folytatja, de hangvételében kerüli a sablonokat. Eredetileg a kor egyik legnevesebb hegedűsének, a Joachim-tanítvány Willy Burmesternek ajánlotta a darabot, ő azonban később megsértődött rá, így Sibelius választatása a nem sokkal azelőtt feltűnt, tizenkét éves Hubay- és Joachim-tanítvány csodagyerekre, Vecsey Ferencre esett. A mű az ő előadása révén vált a repertoár részévé.

Érdekességek A hegedűverseny második, átdolgozott változatát 1905. október 19-én Berlinben mutatták be, Karel Halíř szólójával és Richard Strauss vezényletével; a BFZ legutóbb 2017. október 6-án Pécsen játszotta a darabot, Alina Pogostkina közreműködésével és Marin Alsop vezényletével.

Mi történt 1905-ben? felbomlott a Svédország és Norvégia között fennálló perszonálunió / Párizsban bemutatták Claude Debussy A tenger című szimfonikus költeményét / Henri Matisse megfestette Antilopra ugró oroszlán című képét / megjelent Heinrich Mann német író regénye, a Ronda tanár úr

Gustav Mahler

Adagio a 10. (Fisz-dúr) szimfóniából

Mahler Tizedik szimfóniájának nagy része csak vázlatokban maradt fenn; az öt tétel közül az egyetlen, amely részletes hangszerelési utasításokkal előadhatónak tekinthető, az első. Ma már egyértelmű, hogy ez az Adagio a benne megjelenő érzelmekkel, hangulatokkal Mahler akkori magánéleti válságához kötődik. Az ötvenedik életévéhez közelítő zeneszerző és a nála majdnem húsz esztendővel fiatalabb Alma Schindler házassága épphogy túljutott a kritikus hetedik éven, elérkezett 1910 nyara, „Bécs múzsája” pedig új szerelmet talált magának a vele nagyjából egykorú Walter Gropius személyében. Az ifjú építész levelet küldött Mahlernek, és kitálalt. Így fordulhatott elő, hogy a zeneszerzőt a legelismertebb szaktekintélyek köszöntötték ötvenedik születésnapján, ő viszont a teljes lelki összeomlás szélén állt. Ezen a tragikus nyáron vázolta fel a Tizedik szimfóniát, majd szeptemberben félbehagyta – örökre –, hogy minden erejét az immár Almának ajánlott és Goethe szavaival az „örök Nőiséget” hirdető Nyolcadik szimfónia bemutatójának szentelje. Nagyszerű, hogy legalább ez a lassú tétel elkészült – mit nem adnánk Beethoven Tizedikjének egy tételéért! A folyton kereső-kísérletező Mahler ezzel az Adagióval tovább feszítette a zenei nyelvezet kereteit, már-már ajtót nyitva Schönbergéknek egy új zenei világra. Érzelmileg hosszú utat jár be a brácsák nyitó monológjától a végső, apokaliptikus pontig, amikor az oktáv tizenkét hangjából kilenc szólal meg egyszerre a zenekaron, fortissimo hangerővel. Közvetlenül előtte és utána egy magas A hangot tartanak ki a hegedűk és a trombiták: A mint Alma...

Érdekességek Az Adagio-tételt 1924. október 12-én Bécsben mutatták be Franz Schalk vezényletével; a Fesztiválzenekar még nem játszotta.

Mi történt 1924-ben? a Szovjetunióban meghalt Vlagyimir Iljics Lenin, a Népbiztosok Tanácsának első elnöke / megjelent Joseph Roth osztrák író Hotel Savoy című regénye / Man Ray amerikai képzőművész elkészítette Ingres hegedűje című fotóját / New Yorkban bemutatták George Gershwin Rhapsody in Blue című művét

Richard Strauss

Till Eulenspiegel vidám csínyjei, Op. 28

A 19. század közepén, Liszt Ferenc műhelyében megszületett szimfonikus költemény műfaja izgalmas alternatívát jelentett a zeneszerzőknek a szimfónia már-már nyomasztóan gazdag hagyományával szemben. Richard Strauss Liszt és Wagner nyomdokain indult, az 1895-ben befejezett Till Eulenspiegel a negyedik szimfonikus költeménye, ő maga azonban nem nevezte annak. Hiányzik ugyanis belőle az emelkedettség, a líraiság, ami a műfajt addig elengedhetetlenül jellemezte, ezek helyét a humor és lezser könnyedség vette át. A főszereplő ugyanis a német népmesevilág mindenkit becsapó és megtévesztő hőse, akinek kópéságait, honfitársaival szemben elkövetett vaskos tréfáit 15. századi könyvek örökítették meg először. Strauss kis történetet kerekít az esetek egymásutánjából: Till Eulenspiegel piaci kofák közé lovagol, majd hétmérföldes csizmában menekül, egérlyukba bújik, papnak öltözik, és kenetteljesen szónokol hallgatóságának. Ezután egy fiatal lánynak csapja a szelet, akitől kosarat kap, kigúnyolja a nyárspolgárokat, majd bíróság elé idézik, és felakasztják. (Persze a kérdés ott van: nem lódítás-e a tragikus vég is?) Strauss burleszkszerűen sebes tempót diktál, már-már a videóklippek gyors vágásaira emlékeztető módon szaladunk végig a kalandokon; az egész mű egy zenei tréfa, fricska, vagy ahogyan az 1897-es Pesti Napló kritikusa írta: „Minden igaz zenének paródiája, rendszeretlen másolása az élet rendszertelen, zavaros hangjainak.” Ezt a szertelenséget ellensúlyozza a kompozíció szigorú megszerkesztettsége és rondóformája, amelyben egy téma vezérmotívumként tér újra és újra vissza, különböző változatokban. **Várkonyi Tamás**

Érdekességek A művet 1895. november 5-én Kölnben mutatták be Franz Wüllner irányításával; a BFZ legutóbb 2008. május 4-én Baden-Badenben játszotta, Fischer Iván vezényletével.

Mi történt 1895-ben? Magyarországon bevezették a kötelező állami anyakönyvezést / megjelent Bolesław Prus lengyel író A fáraó című regénye / Edvard Munch norvég festő megfestette Madonna című képét / Émile Durkheim francia szociológus kiadta A szociológia módszertani szabályai című művét

Budapesti Fesztiválzenekar

Fischer Iván 1983-ban alapította a Budapesti Fesztiválzenekart Kocsis Zoltánnal. Az együttes a kezdetektől az igényes muzsikálást és a közönség sokoldalú szolgálatát tűzte ki célul. Ma a világ tíz legjobb zenekara között tartják számon. A nemzetközi zenei élet legfontosabb fesztiváljain és koncerthelyszínein lépnek fel a bécsi Musikvereintől a New York-i Carnegie Hallig. A BFZ kétszer nyerte el a Gramophone-díjat, egyszer pedig Grammy-díjra is jelölték. Az együttes innovatív koncertjei (Autizmusbarát Kakaókoncert, Titokkoncert, Midnight Music, Concertino, TérTáncKoncert, Közösségi Hét) világszerte egyedülállóak és híressek. A zenekar operaprodukcióit Fischer Iván vezényli és rendezi. Előadásaikat meghívták a Mostly Mozart Fesztiválra, az Edinburgh-i Nemzetközi Fesztiválra és az Abu-dzabi Fesztiválra is. Fischer Iván 2018-ban megalapította a Vicenzai Operafesztivált. A BFZ működésének állandóságát a Magyar Állam és Budapest Főváros támogatása biztosítja.

Patricia Kopatchinskaja

Patricia Kopatchinskaja, akinek felmenői között több virtuóz népzeneész van, Moldovában kezdte a tanulmányait. Emigrálása után ismerkedett meg a második bécsi iskolával és a kortárs zenével. Maga is tanult zeneszerzést, és szenvedélyesen érdekli a komponistákkal való együttműködés. Több száz darab premierje fűződik a nevéhez, idén többek között Illés Márton duóját és hegedűversenyét mutatta be. A pusztá reprodukálás helyett mindig inkább a művek jelentését keresi, érdeklődése ezért fokozatosan a „dramatizált koncertek” felé fordult, melyek keretében kapcsolatba állíthat és kontextusba helyezhet műveket, mint amilyen „Time and Eternity” vagy Grammy-díjas „Death and the Maiden” című produkciója volt. „Whats Next Vivaldi?” című projektje az Il Giardino Armonico-val idén jelenik meg. A hegedülésen kívül szívesen adja elő Schönberg Pierrot lunaire-jének vagy Ligeti Mysteries of the Macabre-jának vokális részeit is.

PATRICIA KOPATCHINSKAJA

FISCHER IVÁN

Fischer Iván

Fischer Iván a Budapesti Fesztiválzenekar alapítója és zeneigazgatója, a berlini Konzerthaus és a Konzerthausorchester tiszteletbeli karmestere. Zeneszerzőként is tevékeny: műveit bemutatták az Egyesült Államokban, Hollandiában, Belgiumban, Magyarországon, Németországban és Ausztriában is. Nagy sikerű operaelőadások rendezője. Vendégkarmesterként rendszeresen vezényli a Berlinei Filharmonikusokat és a Concertgebouw Zenekart, és dolgozik a nagy amerikai zenekarokkal is. Újjító személyiség, 2014 óta elhagyatott zsinagógákba szervez koncerteket a Fesztiválzenekarral. Rangos nemzetközi díjai mellett (Kristály-díj, Chevalier des Arts et des Lettres, a brit Királyi Filharmóniai Társaság Díja, Ovatie-díj, a Brit Royal Academy of Music tiszteletbeli tagja) Kossuth- és Prima Primissima díjas. 2015. március 28-án az Abu-dzabi Fesztivál életműdíját vehette át. 2016-ban az Argentin Zenekritikusok Szövetsége a legjobb külföldi karmesternek választotta.

Zenészek

I. hegedű Savitri Grier (koncertmester), Biró Ágnes, Czenke Csaba, Eckhardt Violetta, Gál-Tamási Mária, Gulyás Emese, Hrib Radu, Illési Erika, Iván Tímea, Kádár István, Kostyál Péter, Lesták Bedő Eszter, Oláh Gyöngyvér, Sipos Gábor

II. hegedű Pilz János, Bodó Antónia, Czirók Györgyi, Gátay Tibor, Haják Krisztina, Lezsák Zsófia, Molnár Noémi, Mózes Anikó, Nagy Gabriella, Szabó Levente, Szefcsik Zsolt, Szlávik Zsuzsanna

Brácsa Gábor Ferenc, Bányai Miklós, Bodolai Cecília, Csoma Ágnes, Fazekas György, Fekete Zoltán, Gálfi Csaba, Juhász Barna, Reinhardt Nikoletta, Yamamoto Nao

Cselló Antoaneta Emanuilova, Dvorák Lajos, Eckhardt Éva, Kertész György, Liptai Gabriella, Mahdi Kousay, Mód Orsolya, Sovány Rita

Nagybőgő Fejérvári Zsolt, Kaszás Károly, Lajhó Géza,
Lévai László, Martos Attila, Sipos Csaba

Fuvola Pivon Gabriella, Bán Máté, Jóföldi Anett, Nagy Bernadett

Oboa Philippe Tondre, Berta Beáta, Eva Neuszerova,
Marie-Noëlle Perreau

Klarinét Ács Ákos, Andrea Caputo, Csalló Roland, Szitka Rudolf

Fagott Bogányi Bence, Gordon Fantini, Patkós Sándor,
Tallián Dániel

Kürt Szőke Zoltán, Bereczky Dávid, Nagy Zsombor, Szabó András

Trombita Pálfalvi Tamás, Czeglédi Zsolt, Póti Tamás, Tóth Zoltán

Harsona Szakszon Balázs, Sztán Attila, Wagner Csaba

Tuba Bazsinka József

Timpani Dénes Roland

Ütőhangszerek Boris Boudinov, Fábry Boglárka, Herboly László,
Kurcsák István, Pusztai Gábor

Hárfa Polónyi Ágnes, Rosanna Rolton

BFZ-hírek

Vége a találgatásnak: ezzel készülünk az új évadra

Tovább ünnepeljük Beethovent és Mahlert, elhangzik Bruckner utolsó szimfóniája, de szentelünk egy teljes koncertet a Bach családnak és Liszt Ferencnek is. Lesz Stravinsky, Ravel, Sosztakovics, Prokofjev és Mozart is. 2020-tól ezúttal Titokkoncerttel búcsúzunk. Több nemzetközi hírű magyar művésszel is együtt muzsikálunk: érkezik Baráti Kristóf, Madaras Gergely, Baráth Emőke és Takács-Nagy Gábor. Fischer Iván fiatal külföldi szólistákat mutat be: a koreai zongoraművészt, Seong-Jin Chót, aki 2015-ben megnyerte a Nemzetközi Chopin Zongoraversenyt, az ugyancsak zongoraművész Anna Vinnitskayát, aki a Washington Post szerint „igazi nőstényoroszlánként falja fel a legnehezebb kottaoldalakat is”, vagy a fiatal tenort, Andrew Staplest, aki tökéletesen éneklé Mahler Dal a földről című művét. Az igazi nagyagyúk közül újra együtt zenélünk Vilde Franggal, Christian Tetzlaff-fal, Robin Ticciati-val, Jörg Widmann-nal, Jukka-Pekka Sarastével és Midori Seilerrel is. Ne feledjék: bérleteiket április 7-től vásárolhatják meg!

TérTáncKoncert meglepetésekkel!

Végre itt a dátum: idén június 14-én várjuk Önöket szabadtéri koncertünkre, a TérTáncKoncertre, ahol a többszáz táncoló fiatal mellett más látványos meglepetésekkel is készülünk. Amire biztosan számíthatnak, az egy igazi klasszikus zenei sláger, Beethoven 5. („Sors”) szimfóniája, de más izgalmas dolgok is történnek majd a színpadon. Írják fel az időpontot a naptárukba már most, és várjuk együtt a tolerancia ünnepét!

Ajánljuk még

Április 24–25 + 27.

Műpa, Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

Rachmaninov, Sibelius

Rachmaninov: 2. (c-moll) zongoraverseny, Op. 18

Sibelius: 2. (D-dúr) szimfónia, Op. 43

Yeol Eum Son (zongora)

Vezényel: Dmitrij Kitajenko

Június 14.

TérTáncKoncert

Beethoven: 5. (c-moll, „Sors”) szimfónia, Op. 67

Vezényel: Fischer Iván

Támogatói Klub 2019-20

A karmester köre

Arany fokozat 220volt.hu, Walter Katalin
Ezüst fokozat Alan Gemes, Bernhard Hulla, Illés Gábor, Nicholas Kabcenell, Simor András, Szecskey Ügyvédi Iroda, Sylvia Tóth, Vámos György dr., Hubertus von Wulffen
Bronz fokozat Stephen Benko, Bojár Gábor és felesége, Zanker Zsuzsanna dr., Élő Nóra, Göcző József és Göczőné Magyar Andrea

Mecénásaink

Arany Bottka Erzsébet dr. és Feldmájer Péter dr., אליעזר יצחק בן אברהם, John Farago, Ferjentsik Miklós dr., Juhász Zoltán hangszerész-mester, Meinczinger-Krug Zsuzsanna és Krug Armin, Mosonyi Ágnes, Rényi Andrea és Straub Elek, Szelényi Iván, Varga Júlia, Zsámboki Gabriella dr.
Ezüst Arriba Taqueria, Balázs Árpád és Dénes Andrea, Bognár Péter – Vaya Travel Kft., Richard Brasher, Bródy Péter dr. és Ildikó, Csépe Valéria dr., Csik Gabriella dr., Garai Ferenc és Győri Zsuzsanna dr., György Pál dr. és Simon Ágnes, Jalsovszky Ügyvédi Iroda, Kertész Gabriella dr., közjegyző, Kiss Viktor dr., Kohlrusz Milán és Szabó Dária, Köves Ildikó és Sparing László, Lányi Zoltán dr. ügyvéd, Lengyel Péter, Marschall Miklós, Mécs Endre, Mészáros János és Mészárosné dr. Bende Hedvig Mária, Nyitrai István, SBGK Ügyvédi Iroda, Szamosi Katalin dr., Sólyom Éva dr., Steiner László, David és Petra Thompson, Varga Ildikó dr., Varsányi Katalin és Pál, Vihar Judit dr., Zoltán Ágnes és István
Bronz Bacher Gusztáv, Bakró-Nagy Marianne, Barna Judit dr., Barta Péter, Beghetto Klára, Berger Györgyné, Boros István, Bócs Ferenc, Burger Balogh Ingeborg, Csillag György dr., Egervári Gábor dr., Eliason James és Maria, Gergely Pál dr., Fortuna Galéria, Göncz Kinga és Benedek László dr., Gyarmati György, Hanák Gábor, Hancz László és Mester Éva, Havass Miklós, Holéci József, Horváth Ágnes dr., Horváth Jánosné dr. és Fekete István, Suzanne

és Charles A. Huebner dr., Istenesné Solti Andrea, Kalmár György, Kelemenné dr. Visky Katalin, Király Éva, Király Júlia, Komáromy Péter dr. és Pollák Katalin dr., Kökény Mihály dr. és Stiller Mária, Lantos István dr., László András – Professional Orvosi Kft., Richard Lock, Madách Zsuzsanna, Markovich György dr., Mártonfi Attila, Molnár Gábor dr., Németvölgyi Ágnes, Pre-Tax Kft., Sáfár László dr., Salgó Judit, Sági Lajosné, Sik Endre és az unokák, Soltész + Soltész Kft., Somfai Éva dr. – Somfai és Társai Iparjogi Kft., Surányi Sándor és Sándorné, Szántó Csaba, Szauer Péter, Szegvári Mária dr., Székely Zoltán, Szilágyi Béláné, Szilágyi Éva és Horváth Péter, Szőke Helga és András, Tárnok Gyöngyi, Tóth Gábor és felesége, Vámos Tibor, Zachár Zsófia és 2 anonim támogató

Pártoló tagjaink

Arany Bakonyi Árpád Móric dr. és felesége, Bálint Andrásné dr., Bánáti Mária, Barta Pál, Batta Mária, Bittner Péterné, Dögei Anna, Drexler Miklós, Eisler Péter dr., Felkai Tamás, Gala Tours, Garics Zoltánné, Gerő Katalin dr., Karl Philip Hall, Hargitai Tibor, Herczeg Ferenc, Juvancz Beáta, Kádi Anna, Kelemen László dr., Kiss Erzsébet, Kocsány János, Kraici Márton és Kraiciné dr. Szokoló Mária, Lantos Mihály és Berkes Zsuzsanna dr., László Attila, Mészáros Balázs, Nyárádiné dr. Szabady Judit, Paksy László dr., Pálfia Judit dr., Reich Tamás, Cash Back Hungary Kft., Soltész Anikó dr., Somogyi Éva és Horváth László, Spohn Ferenc, Szabó & Somor Ügyvédi Iroda, Szever Zsuzsanna dr. és Dalos Mihály, Szigeti Éva dr., Tanos Zsuzsa, Tátrai Ágnes és 6 anonim támogató
Ezüst Alföldi István, Ambrus Ágnes dr., Apáthy István, Bálint Péter, Bárd Anna, Barta Éva, Beck Éva, Bende Zoltán, Benedek Andor, Benedek János, Bérczi Gábor, Berényi Gábor és Petó Katalin dr., Bertalan Éva dr., Böszörményi Katalin dr., Csanádi Judit, Csernay László dr., Csomós András, Dévai Tibor és felesége, Esztervári Adrienn, Farkas Gábor, Feldmájer Ágnes és Sándor, Feldmájer Máté, Földényi Éva, Füredi Gábor, Galambos Imréné dr., Gálosi György, Gálosi Juli, Géta Center Kft., Genti György dr., Gordon Pál, Goszták Mária és Madaras Olga, Greiner Ákos, Gyöngy István, Gyulai András, Halász Anna, Halász Gábor dr., Hegyes Erzsébet dr. és Szolnoki Gábor, Hollós Sándor dr., Hornung Hajnalka és János, Horváth Anna, Horváth István dr., Horváth László,

Horváthné Szakonyi Mirella, Hőnig Gábor, Ihász Márta és Spollár József, Jáger Gyula, Kabódi Erzsébet, Kabódi Ferenc, Kabódi Mátyás, Kálmándy Zoltán, Keviczky László, Kiss Attila, Komlósi Zsolt, Kőszegi László, Kutas Magdolna, Ladányi Viktória, Lázár József, Lehardt Imre, Lévai Júlia dr., Löwenberg Gábor és Radó Julianna dr., Makai Katalin dr. és Ungár János, Malatinszky István, Márton János, Matskási István dr., Mosonyi Annamária dr., Nagy István, Nagy Mária Éva, Ottó Mária, Patkós Katalin, Patyánik Mihály dr., Péley Bernadette, Pelle Gáborné, Prágai Éva, Ráduly-Kiss Sarolta Ilona, Révai Péter dr., Rimanóczy Zoltán, Rónai Tiborné, Sitkei Éva dr., Sivó Róbert, Szabó Klári, Szentesi Péter dr., Szent-Martoni Mária, Szűcs András, Tábor István dr., Tátrai Zsuzsanna, Theatrum Mundi Irodalmi és Színházi Ügynökség, Geoffrey Thomas, Tihanyi Ferenc, Tokaji Nagy Erzsébet, Tolcsvai Rózsa, Torma Kálmán, Török Ilona, Török Imre, Tóth Katalin, Tóth Kinga, Tóth Mihály és neje, Valis Éva Márta, Váradi János, Váradi Mónika dr., Varga Péter, Várkonyi Vera dr., Verness Mariann, Vigh János, Vörös Imre, Zeidler Gerdné és 13 anonim támogató

Bronz Abonyi Iván dr., Ábrahám Zoltán, Agócs Ágnes, Alaxai Rózsa, Almási Józsefné dr., András Andor és Pusztai Éva, Árvay Jánosné, Bakainé Kisfügedi Tünde, Bálint Ferencné, Balogh Edit, Baltay Mária, Banai Endréné dr., Bánki Ervinné, Baranyi Éva dr., Barczikay László, Barsi Gusztáv dr., Benczédi Krisztina, Benkő Judit dr., Berecz József, Boda Zsuzsanna, Bodor József, Bogdán Istvánné, Bognár Béla dr., Bolyó Ilona Aranka dr., Borissza József, Bölöni Eszter, Bumberák József dr., Buzás Viktória, Csák Gábor, Csillag Beáta, Csuha Csinos Klára, Csurgó Ottóné dr., Danziger György dr., Deák Ágnes, Deák János, Dole-schall György és Szabó Katalin, Dorogi Gabriella, Dósai Tamara, Duba Andrea dr., Erdős Erzsébet dr., Fábérné Fejes Katalin és Fáber András, Fábrián András, Falus András dr., Falus Péter, Faragóné Ható Katalin, Fehéregyházi Zsuzsa, Feldmájer Györgyi és Benedek Zsolt, Félegyházi Pál, Félix László, Földes Iván dr. és Zsuzsa, Francsicsné dr. Czinege Erzsébet, Gadzkovova Kraszimira, Gál Mátyásné, Gál Nóra dr., Gallasz József, Garai Anikó, Gergely Bence, Gerő Judit, Gerő Zsolt dr., Gervai Judit dr., Gidáli Júlia dr., Glatt Gábor, Guti Péter, Gyarmati Béla, Gyulai József dr., Halász Péterné, Halbrohr Pál, Halmágyi Gyöngyvér, Hal-

mos Judit és Magyar Mihály, Hámori Ferenc, Harsányiné Séllyei Ágnes, Havas Ágnes, Havas István dr., Havas Katalin, Hegedűs Andrásné, Hegyközi Ilona, Heller Judit, Hetényi Ágnes, Horváth István dr., Inkei Péter, Jáki János, Jakob Károly, Jankó Katalin, Jászberényi Hanna, Jenei Gábor, Jeney Sarolta, Kálmán Istvánné dr., Kappelné Haraszty Noémi, Kardos István, Kárpáti András, Kárpáti Margit, Kelemen Antal, Kelemen Zsolt, Kerékgyártó Kálmán, Kerényi Gyula, Kertész Zsuzsanna dr., Keve Károly, Kis Ádám, Kiss Balázsné, Kiss Lászlóné, Kitzinger Dávid, Klinga Ágnes, Kneisz Ferenc, Kondor András, Kónya Albert, Kónya Katalin dr., Korodi Mihály és Magyar Zsuzsanna, Kósa Jánosné, Koszorú Lajos, Kovács Katalin, Kovács Zsuzsanna, Kovács Zsuzsanna dr., Kriston József dr., Láner Judit, Lantos Gáborné dr., Lehel Erzsébet Katalin, Lendvayné dr. Györik Gabriella, Liliom Károly, Lovas Jánosné, Maár Judit dr. és Krokovay Zsolt dr., Major György dr., Máté András, Matos Lászlóné dr., Meitner Tamás, Meleghegyi Józsefné, Mélykúti Ilona, Mészáros Sándorné, Mezei Katalin, Mohácsi Endréné, Molnár Gáborné, Monoki Klára, Muth János, Nagy Ákos, Nagy Boldizsár, Nagy Ervinné, Nagy Gábor, Nagy Judit dr., Németh Zsófia, Novák József György, Pallag Tibor, Pálné Kutasi Éva és Banász Andrásné, Palotai Valéria, Pankotai Csaba, Pankotainé Lux Margit, Pável Iván dr., Pernesz Péterné, Pethő Anna dr., Petrucz György, Petur Márta, Pongó Judit, Rác Zsuzsanna, Radnóti István dr., Rózsa Gyula, Rudas Jánosné, Rutkai Ágnes, Sáfár Judit, Schaffler György, Sikóné dr. Horváth Ágnes, Simon Erzsébet, Soltész András, Solti bérletek baráti köre (Sáska Géza, Wollák Katalin és Laki Mihály), Süveges Márta dr., Szabó Márta, Szabó Piroska dr. és Oláh Ruben dr., Szabóné Farkas Anikó, Székely Anna, Székely Józsefné dr., Szekeres Sándorné, Szepesi László, Sziráki Edit, Szomor Márta és Rimanóczy Kálmán, Szőke Marianna, Szőnyi Péterné, Szörcei Zsuzsa, Sztrinkai László dr., Tardos Julianna, Thuróczy Gyöngyné dr., Törökne Halász Zsuzsanna, Ujvári Tibor, Ungár Péter, Vajda János és Radnai Mónika, Vajda Julianna dr., Váradi Balázs, Varga Pál, Varga Veronika, Várnai Györgyi dr., Várnai Magdolna és Kajtár István dr., Vass Gabriella, Vassné Mátyók Tinka, Vaszkó Márta, Vidák Jánosné, Volenszky Paula, Wéber László és Arányi Zsuzsanna dr., Zelczerné Déri Erzsébet, Zoltai Józsefné dr. és 48 anonim támogató

Program

Patricia Kopatchinskaja, violin
Iván Fischer, conductor

R. Strauss

Der Rosenkavalier – waltz sequence No. 1, TrV 227c (12')

Sibelius

Violin Concerto in D minor, Op. 47 (35')
(I. Allegro moderato, II. Adagio di molto,
III. Allegro, ma non tanto)

interval

Mahler

Adagio from Symphony No. 10 in F-sharp minor (22')

R. Strauss

Till Eulenspiegel's Merry Pranks, Op. 28 (20')

About the Music

Richard Strauss

Der Rosenkavalier – Waltz Sequence No. 1, TrV 227c

If the vast variety of rhythmic patterns inspired Richard Wagner to call Beethoven's Seventh Symphony "the apotheosis of dance," Richard Strauss's delightfully sensual opera *Rosenkavalier* could easily be considered "the apotheosis of waltz." This aspect of the work is all the more striking, since the composer's choice was anachronistic, insofar as the waltz became popular only in the 19th century, whereas the plot takes place in Maria Theresa's Vienna. This 1911 opera was arguably Strauss's most popular work – when thirty years later his friend Ernst Roth (who had to emigrate to London due to his Jewish descent) asked him for a work for concert performance, the composer offered him the *Rosenkavalier*. Strauss completed his selection of numbers from the first two acts of the opera – which he in fact labelled "Introduction and Waltz" – not long after his 80th birthday, in November 1944. "It is to be my farewell to this beautiful world," he wrote in a letter to the conductor Heinz Tietjen. In the summer of 1946 Roth organized a London festival in Strauss's honor – an initiative which had ardent opponents at the time – as part of which Waltz Sequence No. 1 was first performed.

Jean Sibelius

Violin Concerto in D minor, Op. 47

The first creative period of Jean Sibelius (1865–1957) was dominated by works inspired by Finnish folklore and historical topics, whereas the second one (from about 1903) abounds in compositions related to the Classical genres, in an obvious effort to appeal to larger audiences. One of the emblematic compositions of this latter period is the Violin Concerto of 1905, the premiere of which was conducted by Richard Strauss. Writing a violin concerto in the early 20th century was not without risks,

since Europe's concert halls were dominated by the classic works of Mendelssohn, Tchaikovsky, Brahms, Goldmark and Glazunov. Nonetheless, Sibelius succeeded in writing a concerto that connects with the tradition in its three-movement layout, but avoids stereotypes in most other respects. The work was initially dedicated to a famous pupil of Joseph Joachim, Willy Burmester, but after a fallout between the two musicians Sibelius changed his mind and rededicated the work to another pupil of Joachim's (as well as Hubay's), the twelve-year-old Hungarian child prodigy Ferenc Vecsey, whose performances have ensured the concerto an eminent place in the repertory ever since.

Gustav Mahler

Adagio from Symphony No. 10 in F-sharp major

Mahler's Tenth Symphony has survived only in sketches; out of the five movements only the first one is considered complete enough to be performed today on the basis of the composer's detailed notes regarding instrumentation. Today it seems evident that the ever shifting characters and emotions of the Adagio reflect on a crisis in Mahler's private life. The close to fifty-year-old composer's marriage with Alma Schindler (almost twenty years his junior) has just passed beyond its critical seventh year, when "the muse of Vienna" fell in love with the architect Walter Gropius, more or less her age, in the summer of 1910. Gropius explained the situation in a letter to Mahler, and so when the best musicians of Vienna celebrated the composer on his 50th birthday, as a private man he was at the verge of collapsing. The Tenth Symphony was sketched during this tragic summer, but eventually abandoned – forever – in September, so that Mahler could dedicate all his energy to the premiere of his Eighth, a work dedicated to Alma and praising (in Goethe's famous words) "the eternal feminine." In any case, music-lovers should feel fortunate to have at least this single movement of Mahler's Tenth Op. 28 Op. 28 – one would no doubt go out of one's way to hear a movement of Beethoven's Tenth... Throughout his career, Mahler kept expanding the potential of the musical language of his time, and this Adagio comes close to opening the door for Schoenberg's innovations. The emotional narrative ranges from the viola's lonely monolog to the final, apo-

calyptic moment when nine of the available twelve tones appear simultaneously in the orchestra, as loud as possible. Right before and after this gesture the violins and the trumpets hold a high A – a code for Alma...

Richard Strauss

Till Eulenspiegel's Merry Pranks, Op. 28

The symphonic poem was created in Franz Liszt's workshop around the middle of the 19th century, and provided composers with an intriguing alternative to the worn-out conventions of the symphony. Richard Strauss followed in the footsteps of Liszt and Wagner, and Till Eulenspiegel, completed in 1895, was already his fourth symphonic poem. Nonetheless, the term itself does not appear on the score—Strauss arguably felt that it would not be fully appropriate since the work lacks the kind of sublimity and lyricism characteristic of his earlier symphonic poems, offering humor and jauntiness in their place. The main hero is a well-known figure of German folktales, whose impudent and nasty deeds were first reported in books of the 15th century. Strauss makes up a brief story consisting of individual pranks: Till Eulenspiegel rides on his horse among the market-women, escapes in seven-league boots, hides himself in a mouse hole, garbs himself as a priest, and sanctimoniously preaches to his listeners. Later he courts a young girl, who turns him down, and makes fun of the petty bourgeois—in the end he is taken to court and gets hanged. (The question nonetheless remains whether the tragic end may also be his fabrication, rather than bloody reality.) Strauss dictates a fast speed characteristic of burlesque—one is almost reminded of the quick cuts of video clips, as we rush through Till's adventures. The entire work is a musical joke, or (as a critic of *Pesti Napló* wrote in 1897) "it is a parody of all true music; a random copy of the random, messy sounds of life." This exuberance is compensated by the strict rondo structure, which makes one of the themes return again and again in diverse forms.

Tamás Várkonyi

The Artists

Budapest Festival Orchestra

Iván Fischer co-founded the Budapest Festival Orchestra with Zoltán Kocsis in 1983. From the very beginning, the ensemble has been committed to high-quality music-making and serving its audiences in diverse ways. Today, the BFO is rated among the top ten orchestras in the world, and has given performances at major international music festivals and concert venues, from the Musikverein in Vienna to the Carnegie Hall in New York. The BFO has won two Gramophone Awards and also received a Grammy nomination. Its innovative concerts, such as Autism-friendly Cocoa Concerts, Surprise Concerts, Midnight Music, Concertino, the Dancing on the Square project and Community Weeks, stand unparalleled and have gained fame throughout the world. The Orchestra's opera productions are conducted and directed by Iván Fischer and have been invited to the Mostly Mozart Festival, the Edinburgh International Festival and the Abu Dhabi Festival. Iván Fischer founded the Vicenza Opera Festival in 2018. The financial stability of the BFO is guaranteed by the Hungarian Government and the Municipality of Budapest.

Patricia Kopatchinskaja

Born into a family of virtuoso folk musicians Patricia Kopatchinskaja received her initial violin training in Moldova. After emigration she encountered the Second Viennese School and contemporary music. Having studied composition herself, collaboration with composers is her lifelong interest and *raison d'être*. She has participated in hundreds of premieres, for example this year a duet and a violin concerto by Hungarian composer Márton Illés. Always looking for meaning rather than for mere reproduction she increasingly turned to "staged concerts", putting pieces into relation and context, including "Time and Eternity" or "Death and the Maiden" which won a Grammy. The project "Whats Next Vi-

valdi?" with Il Giardino Armonico is due for release this year. Besides the violin Kopatchinskaja loves to perform the vocal parts of Schönberg's Pierrot lunaire or of Ligeti's Mysteries of the Macabre.

Iván Fischer

Iván Fischer is the founder and Music Director of the Budapest Festival Orchestra. He is also the Honorary Conductor of the Konzerthaus and Konzerthausorchester Berlin. On top of that, he has gained a reputation as a composer, with his works being performed in the United States, the Netherlands, Belgium, Hungary, Germany and Austria. He has directed a number of highly successful opera productions. As a guest conductor, he regularly conducts the Berlin Philharmonic Orchestra and the Concertgebouw Orchestra, as well as working with some of the great US orchestras. He is an innovator, and has been bringing the BFO's concerts to abandoned synagogues since 2014. In addition to his international prizes (including the Crystal Award, Chevalier des Arts et des Lettres, the Royal Philharmonic Society Award, the Ovatie Prize and an honorary membership to the Royal Academy of Music) he has also received the Kossuth and Prima Primissima Awards. On 28 March 2015 he received the Abu Dhabi Festival Award for Lifetime Achievement. In 2016 he won the Association of Music Critics of Argentina's award for Best Foreign Conductor.

A BFZ

Budapesti Fesztiválzenekar

Vezetőség

Zeneigazgató: Fischer Iván

Menedzser-igazgató: Erdődy Orsolya

A menedzser-igazgató személyi
asszisztense: Szántó Ildikó

Produkciómenedzsment

Művészeti tervezés: Julia Larigo*

Operatív menedzser: Zöld Krisztina

Operatív munkatárs: Szani Szolongo

Turnémenedzser: Pócs Bence

Turnészervezési munkatárs: Wolf Ivett

Zenekari titkár: Melisko Krisztina

Technikai vezető: Zentai Róbert

Technikai munkatársak: Kathi Sándor,
Siba István

Szponzoráció és nemzetközi kapcsolatok

Nemzetközi elnök: Martin Hoffmann*

Fejlesztési vezető: Kolesár Krisztián

Támogatói Klub: Deák Zsuzsanna*

Kommunikáció és közönségkapcsolatok

Kommunikációs vezető:

Tossenberger Adél

Marketingmunkatárs: Zeller Anna

Kommunikációs tanácsadó: Váradi Júlia*

Közönségkapcsolati vezető: Molnár Adél

Közönségkapcsolati munkatárs:

Máthé Kiss Simona

Pénzügy

Pénzügyi vezető: Maglódi Györgyné

Könyvelő: Szalai Lászlóné

Titkárság

Titkársági asszisztens:

Aranyosné Boros Angyalka

Budapesti Fesztiválzenekar Alapítvány

Elnök: Simor András

Kurátorok: Besenyi Péter, Boros István,

Alan Gemes, Heal Edina, Bernhard

Hulla, Illés Gábor, Nicholas Kabcenell,

Szeckay András, Sylvia Tóth, Vámos

György dr., Varga Zoltán

Tiszteletbeli kuratóriumi tag:

Marschall Miklós

A felügyelő bizottság tagjai:

László Csaba (elnök), Jalsovszky Pál,

Juvancz Beáta, Terták Ádám

Budapesti Fesztiválzenekar Egyesület

elnöke: Bánffy Eszter

A BFZ Alapítvány a külföldről támogató szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény alapján külföldről támogatott szervezetnek minősül.

*külsős tanácsadó

Budapesti Fesztivál- zenekar

Bérletek
április 7-től

2020–21

BÉRLETEK
20/21

müpa
Budapest

**DANIEL
HARDING**

BÉCSI FILHARMONIKUSOK

ESA-PEKKA SALONEN

**VÁRDAI
ISTVÁN**

**SIR ANTONIO
PAPPANO**
PHILHARMONIA
ORCHESTRA

DANIELE GATTI

MAHLER
CHAMBER
ORCHESTRA

A RÓMAI SANTA CECILIA
AKADÉMIA ZENEKARA

**VÍKINGUR
ÓLAFSSON**

JAKUB JÓZEF ORLIŃSKI

FISCHER ÁDÁM

ELİNA GARANČA

IL POMO D'ORO

GYÖRI BALETT

**PHILIPPE
HERREWEGHE**
LUDOVIC TÉZIER

mupa.hu

Stratégiai
partnerünk:

Stratégiai
médiapartnerünk:

A Múpa támogatója
az Emberi Erőforrások Minisztériuma

Jegyek kaphatók a Múpa jegypénztáráiban,
valamint online a www.mupa.hu oldalon.
További információ: +36 1 555 3300, +36 1 555 3310

Támogatók

Köszönjük az eddigi támogatást partnereinknek!

A Zsinagógakonzertek platina fokozatú partnere

ART MENTOR FOUNDATION LUCERNE

Gyémánt fokozatú partnerek

Ezüst fokozatú partnerek

Deloitte.

Állami partnerek

BUDAPEST

Stratégiai partnerek

AUDIENCE EXPERIENCE POWERED BY
CULTURE.CRANE

jegy.hu

Együttműködő partnereink

SZECSKAY
ATTORNEYS AT LAW

NORAWINKLER&CO
Közvetítő és Kulturális Ügynökség

Rendezvényeink támogató partnerei

A.
GERE

GILVESY
GILVESY GYÖNYÖRÖZÉS

Megfűsz
P I N C E

NESPRESSO.

Médiapartnerek

hvg

Kövessen minket:

 @Fesztivalzenekar

 @BFO – Budapest Festival Orchestra

 @Budapest Festival Orchestra

A BFZ elérhetősége

Titkárság:

Kiscelli Irodaház, földszint

1034 Budapest, Bécsi út 126.

Telefon: +36 1 489 43 30

E-mail: info@bfz.hu

Jegyrendelés: rendeles@bfz.hu

Próbaterem: 1034 Budapest,

Selmeci utca 14–16.

Honlap és online jegyvásárlás:

www.bfz.hu

Kiadja a Budapesti Fesztiválzenekar

Alapítvány

Felelős kiadó a BFZ menedzser-

igazgatója, Erdődy Orsolya

Budapesti
Fesztiválzenekar
2019-20

WWW.BFZ.HU

